

DL 12.

65

HOSTES
RESURRECTIONIS

SCHOLA EPISCOPALIS

A. D. XXVII APRIL. POST PRECES MERIDIANAS

ORATORIO CERTAMINE

OPPVGNABIT.

AD AVDIENDVM

OFFICIOSE INVITAT

RECTOR

M. CHRISTOPHORVS CELLARIVS.

CIZAE

Exscripsit Fridem. Heißstädt/Ducal. Sax. Numb. Typogr.

944.

Resurrectionis mortuorum, quam Christianorum spem Tertullianus dixit, multos variosque irrisores esse, ex veterum historiarum monumentis non minus, quam nostrorum temporum experientia constat. Non est, quod paganos homines & extra ecclesiae lucem in densis tenebris oberrantes miremur; plus indignationis mouent, qui sacras scripturas edocti vel omnem resurrectionem negatum eunt, vel tantummodo eiusdem carnis restitutionem. Sadducæos intelligo & Photinianos: nam cum Atheis via alia aliisque armis congregiendum est. Nec tamen hos inultos relinquent nostrates Musæ, sed omni studio, cura & ratione conquièrent, quo non tantum horum pertinacia refringi possit, sed & Sadducæorum Photinianorumque confutari impudentia. Quod cum aliis ex nostra schola impositum munus sit, nostrarum partium existimamus esse, aliam arenam ingredi, quæ minus quidem laboris in se habere videtur, reuera autem si non plus difficultatis præbet, tamen haudquaquam leuior dictis est
cer-

certaminibus. Inde ab Hieronymi ætate, quod certo constat, in ecclesia creditum fuit, Iobum tot malis exercitatum futuram resurrectionem spe indubitata professum fuisse, fideique inconcussæ ostendisse exemplum prorsus singulare. Iste Stridonensis doctor Epistola ciiii ad Paullinum cap. vii *Iobus*, inquit, *resurrectionem corporum sic prophetat, ut nullus de ea vel manifestius vel cautius scripserit.* Repugnat tota Iudæorum synagoga, ex Christianis etiam eruditissimi viri, qui cum Iudæis de fide in Deum eiusque stabilitate interpretantur, quæ Hieronymus verba de resurrectionis fide exposuerat. Primum Iudæorum opinionem ex ipsorum verbis audiemus: deinde quid Christianos quosdam in dubitationem rapiat, perinde examinabimus. Et verum est, & magnopere etiam mirandum, in tanto Rabbiorum numero & in ceteris rebus toties dissentiente, neminem, quod constet, vnquam fuisse, qui Iobi oraculum de resuscitatione mortuorum interpretatus fuerit, quam ipsi ad vnum omnes confitentur, & ex aliis Scripturæ sanctæ locis egregie confirmant; in sola Iobi sententia quiduis aliud intelligunt, quam quod inde plerique eliciunt Christiani. R. Leui Ben Gersom commentario in Iob. xix ita Iudæorum mentem de com-
mate

mate xxv interpretatur , כי אני ידעתי כי מי שאלה , נכסי ומנוע לה הלמה אשר הוא מי וקיים לבסוף , וידעתי האחרון אשר על עשר יקום והוא ה' ית' אל' שהאחרון מהסועלים הנכבדים על הארץ הוא ה' ית' וקראו אחרון להיותו אחרון אל' קיריתו כי אהבנו בתהיל' מן האחרון וכלך מוכנו אל' הקודם ואחכס הוא הראשון במציאות , ואיפשר שיהיה אומריו ואחרון על עשר יקום מורה על הנלמות והקיום על דרך אומריו אני ראשון ואני אחרון ואחכס הכיבוד *Cognosco eum, qui liberat animam meam eiusque felicitatem promouet, viuum & stabilem in aeternum esse: cognosco etiam postremum illum, qui super terram persistet, atque is Deus benedictus est, quasi dicat, postremum agentium, quæ super terram sunt, Deum fore, quem ultimum vocat, quia postremus est cognitione nostra qui [cogitando] incipimus a posteriori, & progredimur ad priora, & certo iste primus in essentia est. Aut potest sensus verborum esse, POSTREMVS SVPER PVLVEREM STABIT, vt ad victoriam & aternitatem respiciatur eo modo, quo dictum est: EGO PRIMVS ET NOVISSIMVS. Verum interpretatio prior propius ad sensum & genium lingue accedit.* Videmus hinc Iudaicum ingenium & modum interpretandi, a quo parum recedunt R. AbenEsa, R. Meir auctor commentarii Meir Iob, & auctores commentariorum, qui Mischpath Zedek, & Ohef Mischpath appellantur, quamquam hi posteriorem potius sententiam, quam subtiliorem alteram Ralbagi, secuti esse intelligantur. Hæc de commate xxv sufficiant: sequentis etiam vt specimen adferatur interpretandi, non alienum a nostro proposito erit. Recentissimus R. Abendana Spicilegio ad Michlal Iophi h. l. ועשׂה ומשׂהי אקוה אלוה' כלומר תבשרי אלהא ,

חֲסִידֵי דֵי רַבִּי *sensus verborum*, EX CARNE MEA VIDEBO DE-
 VM, ex carne mea sentiam *manum Dei* & percussio-
 nem eius, quæ ab eodem R. Leui videtur hausif-
 se, qui pari modo חֲסִידֵי דֵי רַבִּי *plagam* & percussio-
 nem, exposuit, quod Christianis dulcissimo solatio est.
 Nihil sic de carnis resurrectione, nihil etiam de
 ipsius Messiae in Iudæorum commentariis inue-
 nitur. Sequuntur illos ex Christianis non pauci,
 neque ii ex infimo grege, sed qui ingenii & do-
 ctrinæ fama præ multis eminent, Io. Mercerus,
 Hugo Grotius, Ger. Io. Vossius, cuius auctoritate
 etiam Menasse Ben Israel Resurr. Mort. p. 25 gloria-
 tur. Grotius in h. l. *Christiani*, inquit, non pauci eo
 visi sunt ad probandam resurrectionis fidem, sed ut id
 facerent, coacti sunt in versionibus suis multum ab
 Ebræo discedere. Discrepare versiones ab Ebræa
 אֲדֵיפְרִיטוּ, non negamus: nihil autem in Ebræo esse,
 quod Christianæ sententiæ faueat, hoc non faci-
 le concesserimus. Si enim singula verba vel ex
 propria linguæ indole, vel ex communi interpre-
 tum consensu expendantur, tantum abest, vt
 caussa inde sua Christiani cadant, vt potius præ-
 sidium ex lobi confessione haud vulgare accipi-
 ant. SCIRE se ait Redemptorem suum viuum. An
 inusitatum, עֵרֶבֶת de fide & fiducia firmissima expo-
 nere? dubitantem Esaias cap. LIII conuincet
 בְּרַעְיָא per scientiam sui, inquires, Messias multus
 iusti-

iustitiæ auctor erit. REDEMPTORIS nomen Messiaë pecu-
 liare est Gen. XLVIII, 16. Esa. LIX, 20. Hof. XIII, 14, quia
 ille וְאֵלֶּיךָ יָשׁוּב וְדָרַךְ לְנוֹכְחֵךָ וְנִשְׁפָּטָנוּ וְנִשְׁפָּטָנוּ וְנִשְׁפָּטָנוּ
 vindex nostri sanguinis est, consanguini-
 tate nobis coniunctissimus. POSTREMVS verti potest
 nouissime, post multa secula. Nam mos Scripturæ Sa-
 cræ est, Messianum tempus vocare אֲחֵרֵי הַיָּמִים extre-
 mum dierum, Esa. II, 2, Mich. IV, 1. quod adeo cer-
 tum est, vt Kimchi ad vtrumque locum notauerit, כָּל
 אֲחֵרֵי הַיָּמִים הֵם יְמֵי מְשִׁיחַ
 ubique in postremo die-
 rum legitur, significantur dies Messie. וְיָקוּמְךָ
 cur non æ-
 que RESVRGET vertemus, quam cum Iudæis stabit, per-
 manebit? nota Esaiaë verba, mortui tui יָקוּמוּ resurgent;
 nota ipsius vox Seruatoris, וְאֶת הַיְּתוּמָה
 qua puellam
 mortuam resuscitauit. עֵפֶר autem sepulcrum sonat et-
 iam Iobi XVII extremo, vbi cum שְׂמֹרֶת
 coniungi-
 tur, quod Chaldaus vertit קְבֻרָתָא sepulcrum: & cap.
 XX, II. XXI. 26, vbi simul vermiculorum sepulcrum
 fit mentio, vt de Esa. XXVI, 19. Dan. XII, 3 taceamus.
 Sic de Christi resurrectione, ex qua nostra pendet, Io-
 bus, etiam Hieronymo Epist. LXI ad Pammachium,
 cap. X interpretante, differit. Sperat, inquit, resurrecti-
 onem [Iobus] immo nouit & vidit, quod uiuit Christus
 redemptor eius, & in nouissimo die de terra resurrecturus sit.
 Necdum mortuus erat Dominus, & athleta ecclesie redempto-
 rem suum videbat ab inferis resurgentem. Sed ad reliqua
 pergimus: POST CVTEM MEAM, vt אֲחֵרֵי vim Præposi-
 tionis habeat, quemadmodum sæpe: PERFORARVNT
 hoc. Verbum נִקְרָא occasio dissensus in versionibus
 fuit, quæ circumdari intulerunt, quasi a קָרָא esset: ve-
 rius AbenMelech in Michlal Iophi מִכְּלַל יוֹפִי
 ex dagechata Piel est, notatque lesionem. Etiam
 AbenEsra & auctor Ohef Mischpath tribuunt מִכְּלַל
 notia

Nr 3165

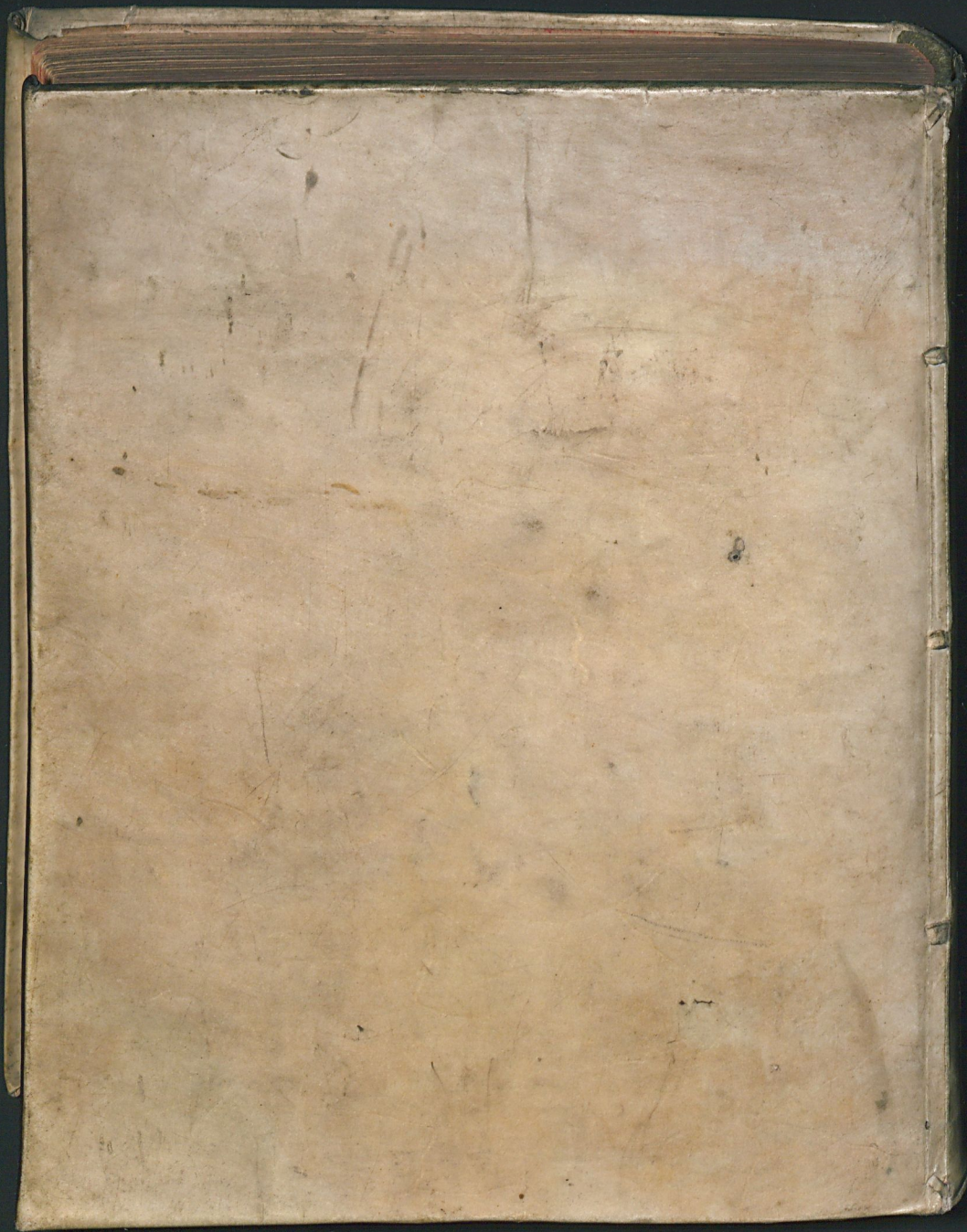
S 80

1007

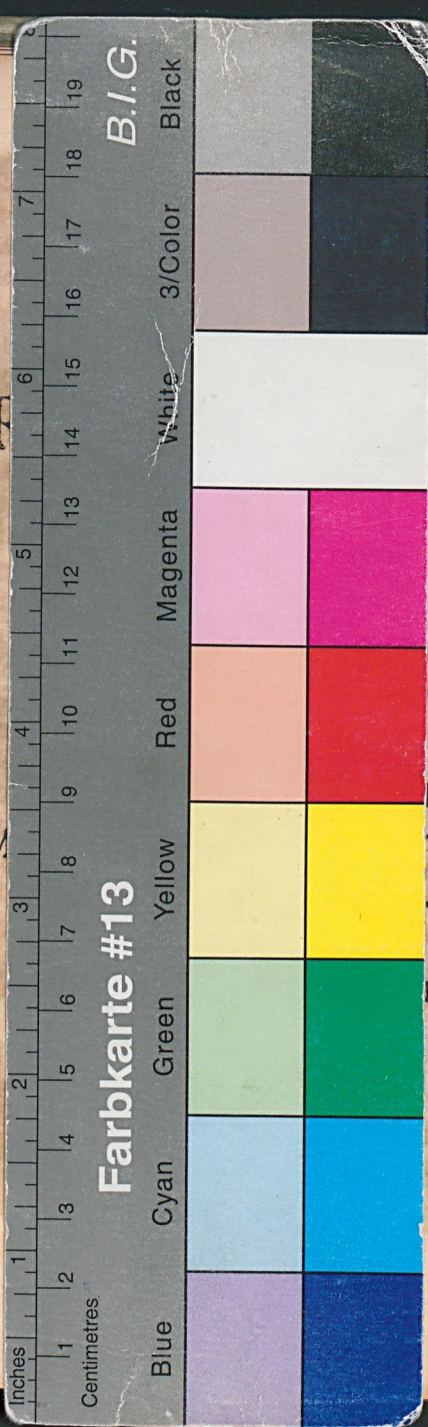
120

65

ES
CTIONIS
COPALIS
RECES MERIDIANAS
RTAMINE
BIT.
NDVUM
NVITAT
R
S CELLARIVS.

---

l. Sax. Numb. Typogr.

944.

